

המביא גט פרק ראשון גיטין

עין משפט נר מצוה

נח א ב מו פ"ו מהל
עבדים הלוי סמג
עשין פ"ו ט"ז ע"ד סי'
קסו סעי' מ:

מוסף תוספות

א. לא תקנו בקידושין.
דלא שייך כאן טעמא
דעינוגא. מוס' ה"ל"ט.
ב. אם לא יתא מקדים
ועד שחודש שבעה לשמה.
מוס' ה"ל"ט. וכוון דבריה
תליא מלתא ואידי שקלא
לרו מרעיה. ואי אתי בעל
ומערער נמי מצי מגיש
לה. למאי ניהוש להו.
רש"י ג. [ג.] ולא נפיק
מינה חורבה. מוס' ה"ל"ט.
ד. וליהיה בקידושין.
מוס' ה"ל"ט. ה. לידע
מתי נאסר בשעשה והותר
בבת ישראל. מוס' יעמות
ל: ד"ה וכו'. ותי מוס' לקמן
י. ד"ה מפני שאומן טעם
לח. ו. מ"ש דנקט עבד.
מוס' יעמות ל: ד"ה וכו'.
ז. [מ] שטר מירית. מוס'
יעמות ל: ד"ה וכו'.
ח. שכתובין בתן זמן.
מוס' ה"ל"ט. ט. שטר
מכירת עבד. מוס' ה"ל"ט.
י. כיון דעומד וצווח
ואומר שאינו רוצה
להשתחרר ודאי חוב הוא
ל. מוס' ה"ל"ט. יא. ותי
מוס' ה"ל"ט. ויעני' ע"ל
שמע"ס. יב. וליכא
למפר דהיינו בכוה"מ
ראשונים וכתוב בהם זאת
אלהים היו עובדים,
דהא. מוס' מולין ד. ד"ה מלת.
יג. [ומת] קידושין עו.
ד"ה מלת, וכן מביע"ט
מולין ד. ד"ה מלת מלת, מ'
ע"ל קמ"ן. יד. לא בעי
חוקה. מוס' ה"ל"ט.
טו. באורייתא. רש"י מולין
קד ד. טו. דלמא רבנן
תרתיו בעו. מוס' ה"ל"ט.

פסקי ר"ד

כל גט שיש עליו עד
כוה"מ פסול חזין מגיטי
נשים ושחרורי עבדים
ומעשה שהביאו לפני
ר"ג לכפר עותני גט
אשה והכשירו אצ"פ שהיו
עדיי כותים פי
כל שטר שחתום בו
עד כותי פסול שהכותים
הם חשודים להניד עדות
שקר חזין מניש וכו'
לקמן מפרש טעמא אי'
אלעור לא הכשירו בגט
אלא ע"א כותי בלבד
וכגון דחתה ישראל לבסוף

כי קתני מילתא דליהא בקדושין בו'. כל הני ליתנהו בקדושין
דמולין ומביא בגט משום עיגונא אבל כאן^א אם תראה לא תקבל
הנך קדושין^ב ועד כותי לא שייך בקדושין דבגט הוא דמכשירין
דלקמן משום דעדי הגט אין חותמין זו בלא זה^ג דלי ללו
דכתיב חזר וזה לא הוה מתמים ליה

מקמייהו אבל בקדושין חותמין זה
בלא זה דלא שייך למיגזר משום
כולכס דגבי גט גזרינן שמא יאמר
כולכס חתומו ואם יחתמו זה בלא
זה לאמר שחתמו זו שנים ויתגורו
לאשה ומסבור שהיא מגורשת ומלך
ומנשא ועבל קפיד אבל בקדושין
אין לחוש אם מסבור שהיא מקודשת^ד
והא לא שכיחא שתקבל קדושין מאחר
כיון שסבורה להיות מקודשת וכן
ערכאות כיון דליכא עדי מסירה
ישראל כשר בקדושין אצ"פ שחותמין
עובדי כוכבים דליכא למיחש דילמא
אחי למיסמך עלייהו דלא אחי לדי
תקלה צמה שסבורה להיות מקודשת
כדפירשו וא"ת והאיכא זמן ששו
גיטי נשים לשחרורי עבדים^ה כדלממי'
בפרק ד' אחין (יעמות דף לז:) והא
^ו עבדא איכא דקני כנספא ואיכא
דקני בשטרם ותקון רבנן זמן^ו
ובשחרורי עבדים איירי ולא כמו
שפירש סס בקונטרס שטר מכירת
עבד דל"כ^ז הוה מני למפרך^ח מקרקעות
וכל שטרות^ט ועוד דלוחו^י אינו נפסל
כשאין זו זמן אלא בשטר שחרור
איירי שנפסל בלא זמן כמו גיטי
נשים וי"ל דכיון שרגילין לעשות זמן
בכל שטרות לא תניא הכא^י :

בשליחות בע"ב בורחה בו'.

פי' בקונטרס והכי קתני צו שו גיטי נשים ושחרורי עבדים
ששליח זה עשה שליח אללו בע"ב ואם ראה העבד חזר מה שאין כן
בקדושין דלע"ג דחזר לאו דומיא דהני הוא ואין נראה דלי מיייר
בשליחות בעל כורחיהו רבנן נמי מודו דחזר דבעד ואין זכין לו
בעל כורחו^א ונראה כפ"ח דכיון דבעד ואשה איכא שליחות בעל
כורחיהו הוה אמינא דאין יכול לחזור דכיון דבא ליד השליח כאלו
בא^ב ליה דמי כיון שאין יכולים לעבד אבל קדושין דאין בע"ב פשיטא
דחזר ומילתא דלימא בקדושין היינו דלימא חידוש בקדושין וקשה
ליתני דשוו לבע"ב והוה ארבע אפי' לרבנן^ג מצאת בותי מותרת.^ד
ואם תאמר הלא גזרו על פתן כדלמרינן צפירקי דרבי אליעזר ר.
^ה לפי שהיו מצטלני בנין בית המקדש צימני עורא^ו וקתני התם
מכאן אמר רבי אליעזר כל האוכל פת כותי כאלו אוכל בשר
חזיר ותניא נמי צפ"ק דחולין (דף יג.) גבי מין פתו פת כותי
ואור"ת דמיייר בעיטת ישראל שעשה כותי מנה ממנה^ז וא"ת אמאי
יולא זה ידי חובה דילמא לא שמרה לשם מנה דחשידי אלפני עור
וגו' וי"ל כגון דקיס לן דאין לכותי מנה אחרת שיוכל ללאת זה ידי
חובתו כדמשמע בריש חולין (דף קד.) קוטע ראשו של אחד מהן ונותנו
לו אכלו מותר לאכול משחטמו: ו**ואדרם** יוצא בה י"ד חובתו. וזו
אף ו קתני ואשמעינן דבקאיין בשימור לשם מנה: **אי תנא קמא**
אפי' שאר שטרות נמי. אור"י דמשמע דלת"ק^א מהניא כתיבה^ב לחודה
אע"ג דלא אחזק מדלל קאמר את"ק אי דאחזק בו' כדקאמר
ארשב"ג וא"כ פשיטא ליה לש"ס דמנה לא אחזק פירוש אין ידוע
אי אחזק דלי מנה כתיבה ואחזק מנה ליה לש"ס דכתיבה לחודה
מהניא לתנא קמא^ג וכן משמע בפרק קמא דחולין (דף קד.) דמעיקרא
מוקי פלוגתייהו כתיבה ולא אחזק דלת"ק מהניא ולרשב"ג לא מהניא
ופריך האי כל מנה שהחזיק בה אם החזיקו בה מביע ליה משמע דלא
ידיע לן אי אחזק בה מדקאמר אם אחזקו בה מביע ליה וקשה דלמאי
דמסיק התם דאחזק בלא כתיבה איכא צינייהו דלתנא קמא לא מהני

ורשב"ג לטפויי אחא למימר דמהני מנה ליה דלא מהני לת"ק כיון דכתיבה לחודה
לחודה דעדיפא דמהני אף לרשב"ג דוחק לומר אע"ג דממילתא דתנא קמא אין להוכיח
דלאחא לטפויי חוקה לחודה מכלל דלתנא קמא לא מהני ונראה לר"י
גופיה דחוקה לחודה לא מהניא מדנקט מנה דכתיבה ואחזק דאי חוקה לחודה
הוא תאמר אם כן מנה ליה דכתיבה לחודה מהני מדלל מפרש צדיק מלת כותי מותרת
האיילי והחזיקו בה משמע דלא היו טעמה אלא משום שחזר עליו ולא דלתנא קמא
חוקה לחודה לא מהניא מנה לן דכתיבה לחודה לא מהניא לרבן שמעון
דלתנא קמא וכל שכן דמהני לרבן שמעון זן גמליאל ועוד במסקנא דחולין
הוה ליה למימר אחזק דלתנא קמא לא מהני ונראה לר"י גופיה דחוקה לחודה
הוא תאמר אם כן מנה ליה דכתיבה לחודה מהני מדנקט מנה דכתיבה ואחזק
דאי חוקה לחודה הוא תאמר מנה ליה למימר אחזק דלתנא קמא לא מהני
ורשב"ג לטפויי אחא למימר דמהני מנה ליה דלא מהני לת"ק כיון דכתיבה לחודה
לחודה דעדיפא דמהני אף לרשב"ג דוחק לומר אע"ג דממילתא דתנא קמא אין להוכיח
דלאחא לטפויי חוקה לחודה מכלל דלתנא קמא לא מהני ונראה לר"י
גופיה דחוקה לחודה לא מהניא מדנקט מנה דכתיבה ואחזק דאי חוקה לחודה
הוא תאמר אם כן מנה ליה דכתיבה לחודה מהני מדלל מפרש צדיק מלת כותי מותרת
האיילי והחזיקו בה משמע דלא היו טעמה אלא משום שחזר עליו ולא דלתנא קמא
חוקה לחודה לא מהניא מנה לן דכתיבה לחודה לא מהניא לרבן שמעון
דלתנא קמא וכל שכן דמהני לרבן שמעון זן גמליאל ועוד במסקנא דחולין
הוה ליה למימר אחזק דלתנא קמא לא מהני ונראה לר"י גופיה דחוקה לחודה
הוא תאמר אם כן מנה ליה דכתיבה לחודה מהני מדנקט מנה דכתיבה ואחזק
דאי חוקה לחודה הוא תאמר מנה ליה למימר אחזק דלתנא קמא לא מהני
ורשב"ג לטפויי אחא למימר דמהני מנה ליה דלא מהני לת"ק כיון דכתיבה לחודה
לחודה דעדיפא דמהני אף לרשב"ג דוחק לומר אע"ג דממילתא דתנא קמא אין להוכיח
דלאחא לטפויי חוקה לחודה מכלל דלתנא קמא לא מהני ונראה לר"י
גופיה דחוקה לחודה לא מהניא מדנקט מנה דכתיבה ואחזק דאי חוקה לחודה
הוא תאמר אם כן מנה ליה דכתיבה לחודה מהני מדלל מפרש צדיק מלת כותי מותרת
האיילי והחזיקו בה משמע דלא היו טעמה אלא משום שחזר עליו ולא דלתנא קמא
חוקה לחודה לא מהניא מנה לן דכתיבה לחודה לא מהניא לרבן שמעון
דלתנא קמא וכל שכן דמהני לרבן שמעון זן גמליאל ועוד במסקנא דחולין
הוה ליה למימר אחזק דלתנא קמא לא מהני ונראה לר"י גופיה דחוקה לחודה
הוא תאמר אם כן מנה ליה דכתיבה לחודה מהני מדנקט מנה דכתיבה ואחזק
דאי חוקה לחודה הוא תאמר מנה ליה למימר אחזק דלתנא קמא לא מהני

איכא צינייהו שמוס מוצהקין. כלומר ת"ק צשיטמיה דרבי אלעזר קאי
ומדרכין הוא דפסליה דילמא אחי למיסמך אחתומין ולמוסרו צפנייהס
ואתא ר' שמעון למימר אם שמות מוצהקים דעובדי כוכבים הן אין
ישראל נקראין בלותן שמות לאו היינו מזויף ומתוכו דמודה ר"א דכולי
עלמא ליעי לעובדי כוכבים הן

ולא אחי למיסמך עלייהו בלא עדי
מסירה: חזרה. ראה לחזור צשיטהס
לר"מ פסולא דאורייתא הוא דהא
כיון דבטיב משלח לשליחותיה דשליח
נמלא שאינו שלוחו ואין כאן גירושין
כלל וידינו דאורייתא דרממנא אמר
ועתו צידה^א וזה לא נתן לא הוא ולא
שלוחו: הכי גרסינן אלא כי קסי'
מילתא דלימא בקדושין. כלומר כי
פרכינן לעיל האיכא מחובר ולשמה
לא תשני פסולא דאורייתא לא קתני
אלא אימא מילתא דלימא בקדושין
לא קתני כגון לשמה. ומחובר אימא
נמי צשטרי קידושין כדכתיב (דברים
נד) ויאלה מציתו ויתיה לאיש אחר
איתקוש הווייה ליליאה (קדושין ה. וי"ט).
אבל צפני נכתב ליתיה בקדושין
דמקנתא דרבנן בעלמא היא צגיטין
דילמא אחי בעל מערער ופסיל ליה. ועד
כומי נמי אינו כשר בקדושין דהאי דלשכרו
בגיטין היינו טעמא דלקמן (ע"ב)
חובתו בפסח. שיהמנו
קטנו חובה לאכול מנה
בלילה ראשונה דכתיב
(שמות יב) צשיב תאכלו
מזות. ואם ישב ולא אכל
עבר עשה (חולין ד.) ויולא
בה, דלא הו קממתין
וצניקת לש עובדי כוכבים
שלא תמלו, דק"ל (פסחים
מ.) אדם ממלא כריסו
מהם ובלבד שאוכל סית
מנה אחרת כהארונה
משום דנמלא מזיה צשיב
שימור לשם מזיה, אבל
נמא כותי אין צריך לאכול
מנה אחרת כהארונה
דנקיף צמנות שימור
(קדושין עו.)

אמרת אינה מקודשת שרית אשת איש לעלמא: ופרכינן חזרה גופה
איכא בקדושין. שאם מסר שטר קידושין לשלוחו וראה לחזור חזר
דאין כאן זכות הוא לה דאסר לה אכולי עלמא ומשום האי שטרא
אינו מתחייב צמנומיה: **בשליחות בעל כורחה בו'.** כלומר דומיא
דגיטין לא משכמת לה בקדושין דהא שליח זה משתלח אכלה לגרשה
בעל כרחה וכן לעבד לשחררו על כרחו אבל בקדושין לא היה
נעשה שליח אכלה על כרחה הילכך הכי קתני צו שו גיטי נשים
ושחרורי עבדים ששליח זה היה נעשה שליח אכלן על כרחו ואם
לא העבד חזר מה שאין כן בקדושין דלע"ג דחזר לא דומיא
דהני הוא: **בתנאי עד כותי פסול.** דחשידי אעדות שקר: חזן
מגיטי נשים. כדמפרש בגמרא: **לכפר עותנאי: ג' מנה כותי**
מוסרת. צפסח לאכילה ולא חיישינן שמא החמיניה: **ואדם יולא**
זה ידי חובתו צפסח. משום חובת לילה הראשון שהוא חייב
לאכול מנה המשמרת כדכתיב (שמות יב) בערב תאכלו מזות. ואפי'
ידעינן זה דלא החמיניה לא נפיק זה אלא אם כן עבד לה שימור
לשם חובת מנה^א דכתיב (שם) ושמרתם את המזות וכותים בקאיין
הן צשכריה להשתמר לשמה ועושין לה שימור: **ר"א אוסר.** אף
באכילה כל ימות הפסח דחשידין להו שמא מחמנין: כל מנה שהחזיקו
בה בו'. ובהכל שוחטין^ב מפרש דלתי ר"ש לאוספי אתנא קמא אף
מנה שהיא מדברי סופרים ואינה כתובה בתורה אם החזיקו בה
סמכינן עלייהו: **אפי' שאר שטרות נמי.** דהא לא חשידי: אי
דאחזקו. בהלכות גיטין ושטרות: **וכגון דאחזקו צה.** צגיטין ושחרורי:
ולא אחזקו צה. בשאר שטרות: אי הכי מאי איירי. דלא
אכשירין צגיטין אלא חד כותי כדקתני מתני' עד כותי דחד כותי
וחד ישראל הוא דמכשר אבל תרייהו כותים לא: לא הכשירו זו.
בגט אשה: לעולם כ"י אלעזר. דאמר חשידי. וגיטין מאי טעמא
הוכשר עד כותי: **כגון דחסיס ישראל.** עד השני. למסוף. מתת כותי:

דאי
ורשב"ג לטפויי אחא למימר דמהני מנה ליה דלא מהני לת"ק כיון דכתיבה לחודה
לחודה דעדיפא דמהני אף לרשב"ג דוחק לומר אע"ג דממילתא דתנא קמא אין להוכיח
דלאחא לטפויי חוקה לחודה מכלל דלתנא קמא לא מהני ונראה לר"י
גופיה דחוקה לחודה לא מהניא מדנקט מנה דכתיבה ואחזק דאי חוקה לחודה
הוא תאמר אם כן מנה ליה דכתיבה לחודה מהני מדלל מפרש צדיק מלת כותי מותרת
האיילי והחזיקו בה משמע דלא היו טעמה אלא משום שחזר עליו ולא דלתנא קמא
חוקה לחודה לא מהניא מנה לן דכתיבה לחודה לא מהניא לרבן שמעון
דלתנא קמא וכל שכן דמהני לרבן שמעון זן גמליאל ועוד במסקנא דחולין
הוה ליה למימר אחזק דלתנא קמא לא מהני ונראה לר"י גופיה דחוקה לחודה
הוא תאמר אם כן מנה ליה דכתיבה לחודה מהני מדנקט מנה דכתיבה ואחזק
דאי חוקה לחודה הוא תאמר מנה ליה למימר אחזק דלתנא קמא לא מהני

א) לעיל... ב) קדושין עו.
חולין ד. [ומפסחה פסחים
פ"ג.] א) [בכיתת מו: חולין
ש"ט.] ב) [דברים כד.,
ס' ג"א ט"ף:] מוס',
ו) [פסחים לח:.] ז) [חולין
ד. ח] ונ"ע היטב מוס'
יעמות ל: ד"ה וכו',
ט) י"ל לקן. רש"י,
י) [דפוס ויניאה.]

גליון הש"ס

בתנאי' חזין בעיני נשים.
ע"י צדק קס ע"ב מדי'
שלא מתקין:

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה כי וכו' ואי
לאו דכותי וכו' (ג) עבדא
דאיכא דקני:

מוסף רש"י

כל גט כלומר כל שטר
(ע"ל טו.) מצה כותי
מותרת. לאכלה צפסח
ואין זה משום ששלא
דחיימין (קדושין עו.) ולא
חיימין לחמן צפסח (חולין
ד.) ואדם יוצא בה ידי
חובתו בפסח. שיהמנו
קטנו חובה לאכול מנה
בלילה ראשונה דכתיב
(שמות יב) צשיב תאכלו
מזות. ואם ישב ולא אכל
עבר עשה (חולין ד.) ויולא
בה, דלא הו קממתין
וצניקת לש עובדי כוכבים
שלא תמלו, דק"ל (פסחים
מ.) אדם ממלא כריסו
מהם ובלבד שאוכל סית
מנה אחרת כהארונה
משום דנמלא מזיה צשיב
שימור לשם מזיה, אבל
נמא כותי אין צריך לאכול
מנה אחרת כהארונה
דנקיף צמנות שימור
(קדושין עו.)